

**Agrarisch natuur-
en landschapsbeheer 2016**

Begrippenlijst Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016

Aard Mulders

Ministerie van Economische Zaken

10-02-2014

Begrippenlijst Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016

Deze begrippenlijst is een groeidocument en wordt periodiek aangepast.

Begrip	Definitie
<i>Abiotische omstandigheden</i>	Behorend tot de niet-levende natuur. Voorbeelden: klimaat (neerslag, temperatuur), reliëf (hellingsrichting), bodem (grondsoort, grondwaterstand), water (zoutgehalte, waterdiepte).
<i>Agrarische beheertypen</i>	Verzameling van beheeractiviteiten op landbouwgrond ter ondersteuning van een leefgebied, zoals voor weidevogels of akkerfauna. De beheeractiviteiten maken onderdeel uit van de Index Natuur en landschap en staan vermeld in de Catalogus Groenblauwe Diensten.
<i>Agrarisch collectief</i>	Een agrarisch collectief is een voor het ANLb 2016 gecertificeerd samenwerkingsverband in een (zelfgekozen) begrensd gebied dat bestaat uit agrariërs en andere landbeheerders in een streek die het beheer voeren over landbouwgrond en zich op vrijwillige basis hebben verenigd voor het uitvoeren van agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Het collectief is eindbegunstigde van de subsidie.
<i>Agrarisch natuur- en landschapsbeheer</i>	Beheer op of aanpalend landbouwgrond ter bevordering van natuur en/of landschap in het landelijk gebied, inclusief waterkwaliteit.
<i>Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016 (ANLb)</i>	Implementatie van het stelsel voor collectief agrarisch natuur- en landschapsbeheer dat per 1 januari 2016 van kracht wordt.
<i>Agrarisch natuurbeheerder</i>	Uitvoerder van agrarisch natuur- en landschapsbeheer.
<i>Agrarische natuurvereniging (ANV)</i>	Een samenwerkingsverband van boeren en andere belanghebbenden voor het uitvoeren van agrarisch natuur- en landschapsbeheer.
<i>Agrarisch ondernemer</i>	Agrariër die is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en in het bezit is van landbouwgrond.
<i>Beheerplan van een agrarisch collectief</i>	Een door een agrarisch collectief opgesteld beheerplan als nadere invulling van een goedgekeurde gebiedsaanvraag voor het ANLb 2016. (Niet te verwarren met een collectief beheerplan voor het SNL).
<i>Betaalverzoek</i>	Jaarlijks verzoek van het agrarisch collectief tot uitbetaling van de toegekende subsidie.

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2016

Biodiversiteit	De graad van verscheidenheid / variatie aan levensvormen (soorten, genen,...) binnen een gegeven ecosysteem.
Biodiversiteitsdoelen	Doelen op agrarische gronden ten aanzien van de staat van instandhouding van leefgebieden voor (groepen van) soorten die zijn opgenomen in de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR).
Biotisch	Alles dat leeft (organismen).
Catalogus Groenblauwe Diensten	Een verzameling activiteiten waarvoor de EU de bijbehorende vergoedingen heeft aangemerkt als geoorloofde Staatssteun.
Collectief beheerplan	Een in opdracht van de provincie in het kader van het SNL opgesteld en afgestemd plan voor het collectief uitvoeren van agrarisch natuurbeheer in een bepaald gebied. Dit plan vervalt bij het invoeren van het ANLb 2016.
Ecologische effectiviteit	De mate waarin activiteiten bijdragen aan het natuurrendement.
Eindbegunstigde subsidie	Ontvanger van overheids gelden die verantwoordelijk en aansprakelijk is voor het realiseren van overeengekomen doelen.
EU-conforme uitvoering stelsel	Uitvoeringsproces dat voldoet aan Europese wet- en regelgeving, en periodiek wordt gevalideerd door Europese en nationale audits.
Europese agromilieu- en klimaatsteun	Steun gericht op de verduurzaming van het landelijk gebied c.q. de agrarische bedrijfsvoering en het voldoen aan de groeiende maatschappelijke behoefte voor milieudiensten door het verzachten van effecten van klimaatverandering, het verbeteren van grond- en waterkwaliteit, het behoud van landschap en het versterken van biodiversiteit.
Gebiedsaanvraag	Een in nauwe afstemming met gebiedspartners tot stand gekomen, samenhangend ecologisch effectief en economisch efficiënt plan van een agrarisch collectief voor het uitvoeren van agrarisch natuur- en landschapsbeheer in een bepaald gebied. Dit is in feite de subsidieaanvraag voor het ANLb 2016.
Gebiedscoalitie	Coalitie van een agrarisch collectief, belanghebbenden en vrijwilligers met als doel (het ondersteunen van) de uitvoering van een ecologisch effectief en economisch efficiënt agrarisch natuur- en landschapsbeheer.
Gebiedspartners	Alle partijen in het gebied waarmee wordt samengewerkt: overheidsorganisaties,

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2016

	<p>agrarische collectieven, terreinbeherende organisaties, soortenorganisaties en andere belanghebbenden, zoals dorpsraden of het VVV.</p>
Gebiedsprocessen	<p>Het koppelen van gebiedsbelangen en het verbinden van partijen met als doel een goede afweging van doelen en ruimtelijke belangen op een regionaal schaalniveau.</p>
Gecertificeerde collectieven	<p>Collectief dat is gecertificeerd omdat het voldoet aan het kwaliteitskader certificering collectieven.</p>
Gedeelde ambitie	<p>Set van doelen en activiteiten die in een streek worden ingezet. Deze set wordt samengesteld op initiatief van provincies, door gebiedspartners, zoals agrarische collectieven, andere overheden en natuur- en soortenorganisaties in een streek. Het doel hierbij is om met als uitgangspunt de ambities en kaders van verschillende overheden, in gesprek te gaan met de streek om interactief en adaptief deze gezamenlijke ambitie te bepalen.</p>
Groenblauwe landschapselementen	<p>Verzameling van beheeractiviteiten voor de instandhouding van een landschapselement ter ondersteuning van een leefgebied voor soorten, zoals voor vleermuizen en de das. De beheeractiviteiten maken onderdeel uit van de Index Natuur en landschap en staan vermeld in de Catalogus Groenblauwe Diensten.</p>
Index Natuur en Landschap	<p>De Index Natuur en Landschap is een gemeenschappelijke 'natuurtaal' die de typen natuur, agrarische natuur en landschap in Nederland beschrijft. Door de index worden interpretatieverschillen tussen beheer en natuur-, landschaps- en waterkwaliteitsdoelen voorkomen.</p>
Internationaal doelenkader agrarisch natuur- en landschapsbeheer	<p>De doelen op landbouwgrond, waartoe Nederland zich heeft verplicht op grond van internationale verplichtingen, te weten de Vogelrichtlijn (VR), de Habitatrichtlijn (HR), de Kaderrichtlijn Water en de Nitraatrichtlijn.</p>
Kerngebied	<p>Een kerngebied is binnen een leefgebied, het gebied met de hoogste kans op een stabiele populatie van (een groep van) soorten. Het kerngebied hoeft geen deel uit te maken van agrarisch natuur- en landschapsbeheer.</p>
Koepels van agrarische natuurverenigingen	<p>Belangenbehartiger van agrarische natuurverenigingen (ANV's), zijnde: Veelzijdig Boerenland, BoerenNatuur, Natuurlijk Platteland Oost, de Zuidelijke</p>

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2016

	Land- en Tuinbouworganisatie en Natuurrijk Limburg.
Kwaliteitshandboek	In het kwaliteitshandboek maken gecertificeerde beheerders de kwaliteit van hun beheer inzichtelijk. Het kwaliteitshandboek geeft onder andere aan hoe de beheerder omgaat met het bereiken van het doel (beheer), monitoring, evaluaties en controles (interne audit).
Landbouwgrond	Landbouwgrond zoals deze voor inkomensondersteuning bij de eerste Pijler van het GLB wordt toegepast, uitgebreid met Vergroeningselementen (en eventueel sloten) aangrenzend aan landbouwpercelen.
Landsbrede organisatiegraad	Een landsbrede organisatiegraad van collectieven betekent dat daar waar in een gebied doelen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer liggen op basis van het natuurbeheerplan nieuwe stijl, het agrarisch collectief ook georganiseerd is voor de uitvoering van deze doelen. Een landsbrede organisatiegraad is dus niet hetzelfde als een landsdekkende organisatiegraad.
Landschapselementen	Individueel element in het landschap met natuurrendement, visuele en/of cultuurhistorische waarde
Leefgebieden	Een leefgebied is het gebied waarin alle activiteiten van een plant/dier of plant-/dierpopulatie zich afspelen.
Leefgebiedenbenadering	De leefgebiedenbenadering beoogt binnen een bepaald gebied het creëren en in stand houden van een leefgebied voor een soort of groep van soorten die vergelijkbare activiteiten vragen. De gezamenlijke beheeractiviteiten die nodig zijn ter behoud of versterking van een leefgebied worden verwoord in beheertypen en/of groenblauwe landschapselementen.
Natuurbeheerplan	Plandocument waarin op basis van een gedeelde ambitie op provinciaal schaalniveau de overeengekomen doelen op het gebied van agrarisch natuur- en landschapsbeheer worden vastgelegd. Het bevat een beheertypekaart van de huidige situatie en een ambitiekaart met toekomstige te realiseren doelen. Het (aangepaste) provinciale beleidskader met een beschrijving van de te realiseren doelen en kwaliteiten, vormt een onderdeel van het Natuurbeheerplan.

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2016

Programma van Eisen certificering collectieven	Voorwaarden waaraan een agrarisch collectief moet voldoen om gecertificeerd te worden.
Reflexieve sturing	Reflexief wil zeggen: planmatig en rationeel (op basis van ambities en kaders) en interactief en adaptief (reagerend op natuurlijke en maatschappelijke dynamiek en verrassingen)
Regierol provincies	Provincies zijn ervoor verantwoordelijk om in het gebied het gebiedsproces te faciliteren en om met gebiedspartijen te komen tot een 'gezamenlijke ambitie' waarin de natuurdoelen in het gebied op agrarische gronden worden uitgewerkt. Deze manier van werken sluit aan bij het begrip reflexieve sturing.
SCAN	Stichting Collectief Agrarisch Natuurbeheer
SNL	Subsidiestelsel Natuur en Landschap
Staat van instandhouding (SvI)	Staat van instandhouding van soorten die zijn opgenomen in de bijlagen van de Vogel- en habitatrichtlijn.
Visie agrarisch natuur- en landschapsbeheer	Visie op toekomstige agrarische ontwikkelingen in een gebied en de gewenste bijdrage op landbouwgrond aan maatschappelijke doelen, in het bijzonder door het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. De visie vormt een basis voor een gebiedsaanvraag.

Begrippen die niet meer in gebruik zijn

De onderstaande begrippen maken deel uit of zijn vervangen door de begrippen waarnaar in de tweede kolom van de tabel wordt verwezen.

In het verleden gebruikte begrippen	Huidige begrippen
Agrarisch natuurbeheer	Agrarisch natuur- en landschapsbeheer
Biotoop	Leefgebied
Gebiedscollectief	Gebiedscoalitie
Gebiedsofferte	Gebiedsaanvraag
Gebiedsplan	Gedeelde ambitie
Habitat	Leefgebied
Implementatie Vernieuwd stelsel Agrarisch Natuurbeheer (IVAN)	Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016 (ANLb)
Kwaliteitskader certificering collectieven	Programma van eisen certificering collectieven
Rijkskader	Internationaal doelenkader
Steunaanvraag	Gebiedsaanvraag
Streekidee	Gedeelde ambitie
Witte gebieden	Landsbrede organisatiegraad